

Бүрхт-
Монгол

ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМ ба
УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болон БМАССР-эй
ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ
ОРГАН

Верховно Главнокомандлагшын

ПРИКАЗ

Советскэ Союзай Маршал РОКОССОВСКИДО

БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд КО-
венов довтолго хэжэ немецүүдэй
хамгаалгын газарыг хэтэ со-
хихдог довтолго байлдаануудта
хүрэр урагшаа дабшаха зуураа нэ-
гдэ фронт худар 150 километр
хэбэ.

Энэ сэрэгүүд довтолгынгоо ябаса
гаран бууриг газарыг, тэдэнэй
МАЛОРИТА, ЛЮБОМЛЬ, ОПА-
но хууриг газарнуудыг эзэлжэ,
ВУГ гэдэг мүнэндэ хүрэнэ байгаа.

Энэ хамгаалгын газарыг хэтэ сохи-
хон байлдаануудта генерал-полковник
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ГУСЕВАЙ, гене-
РАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ КОЛПАКЧИИН, генерал-лейте-
НАНТ ГЛАЗУНО-
ЛЕЙТЕНАНТ ФОКАНОВАЙ, генерал-
МАЙОР КУЗЬМИ-
НАНТ ПОЗНЯГАЙ, генерал-майор
ВОЛКОВОЙ,
МАЙОР БАРИНОВАЙ сэрэгүүд; артилле-
РИИ-ПОЛКОВНИК КАЗАКОВОЙ, артил-
ЛЕИТЕНАНТ ПОЖАРСКИИН,
МАЙОР ГОДИНОЙ, артил-
МАЙОР ГОРБУНОВОЙ, артил-
МАЙОР МОДЗЕЛЕВСКИИН,
МАЙОР ДМИТРИЕВЭЙ, ар-
МАЙОР ИГНАТОВАЙ, артил-

ЛЕРИИ генерал-майор КУРКОВСКИИН, артил-
ЛЕРИИ генерал-майор СНЕГУРОВАЙ, артилле-
РИИ генерал-майор ВИТЮЦКИИН, полковник
КОБРИНОЙ, полковник КАГАНЭЙ, полковник
ЗАБЕЛЛИН, полковник ЕФИМОВЭЙ, полковник
ЗНАЧЕНКИН, полковник ГУТИНАЙ, полковник
УШАКОВОЙ, артиллерийн генерал-майор ЛЯРС-
КИИН, полковник КОПЕЛЕВОЙ артиллерист-
НУУД: танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант
ОРЕЛОЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор
ВАЙНРУБАЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-май-
ОР ЮШУГАЙ, полковник ТИХОНЧУГАЙ, пол-
КОВНИК ЕРЕМЕЕВЭЙ, полковник ТИМЧЕН-
КЫН, полковник АГАФОНОВОЙ танкистауд;
АВИАЦИИ генерал-полковник РУДЕНКИН, ави-
АЦИИ генерал-лейтенант ПОЛЫНИНАЙ, ави-
АЦИИ генерал-майор ТОКАРЕВОЙ, авиации
генерал-майор СИДНЕВЭЙ, авиации генерал-
МАЙОР КРУПСКИИН, полковник БОРИСЕН-
КЫН, полковник СУХОРЕБОВАЙ, полковник
КАЛИНИНАЙ, подполковник СМЕРНОВОЙ,
ПОДПОЛКОВНИК МЯСОЕДОВЭЙ, майор КОМАРО-
ВОЙ лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй гене-
РАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ПРОШЛЯКОВАЙ, инженернэ сэр-
ЭГҮҮДЭЙ генерал-майор ВИТВИНИНАЙ, инже-
НЕРНЭ сэрэгүүдэй генерал-майор ИОФФЫН,
ТЕХНИЧЕСКЭ сэрэгүүдэй генерал-майор ШАИИ-
РЫН, полковник СВАДКОВСКИИН, полковник
КИСЕЛЁВОЙ, полковник КЛЕМЕНТЬЕВЭЙ, под-
ПОЛКОВНИК КУЗНЕЦОВОЙ, полковник ДОБЫ-

ЧИНАЙ сапёрнууд; хэлхээ-холбоонхой сэрэгүү-
дэй генерал-лейтенант МАКСИМЕНКИН, пол-
КОВНИК ЧЕРКАСОВАЙ, полковник МАКАРО-
ВАЙ, полковник ЧЕХОВЭЙ, подполковник
САХАРОВАЙ, подполковник КАЛЕНТЬЕВЭЙ
хэлхээ-холбоошод шалгаржа гараба.

Ингэжэ туйлахан ялалтыг тэмдэглэхын ту-
лада немецүүдэй хамгаалгын газарыг хэтэ сохи-
хон болохон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шал-
гархан соединенинүүд болон частнуудыг ордо-
нуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдөр, июлийн 20-до, 22 часта манай
Эхэ ороной столица МОСКВА болбол Ковель-
ноо баруугаар немецүүдэй хамгаалгын газарыг
хэтэ сохихон 1-дэхи Белорусска фронтын шэн
табьата сэрэгүүдтэ хоёр зуун хорин дүрбэн
эхэ буугаар хори дахин артиллерийн буудалга
хэжэ Эхэ оронойнгоо үмэнэһөө салют-мэндэ
хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг
хэбэнэй түлөө дайсанай хамгаалгын газарыг
хэтэ сохихон болохон байлдаануудта хабаа-
далсаан Танай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ
БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бээ-
даанхай байхын түлөө болохон байлдаануудта
ами бээ үгэнэ геройнууд хэтэ мүнхэдэ
алдаршаг!

Немецкэ булмитаригшад үхэжэ токилог!

Верховно Главнокомандлагша

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Верховно Главнокомандлагшын

ПРИКАЗ

Советскэ Союзай Маршал КОНЕВТО

УКРАИНОКА фронтын сэрэгүүд
довтолгоо хүгжөөжэ, мүнөөдөр,
Баруун Украинада немецүүдэй
хуурай шухала түшэг тулгуурийн
ВЛАДИМИР ВОЛЫНСКИЙ
ГЭДЭГ городууд болон тү-
цүүлүүдэ эрид шанга сохил-
но абаба.

МАЙОР ВОЛЫНСКИЙ болон РАВА
ГЭДЭГ городуудыг эзэлэн абахын
байлдаануудта генерал-полков-
НИК ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ПУХО-
МАЙОР ДОНСКОГОЙ, генерал-май-
НАНОВАЙ, генерал-майор ОНУ-
СЭРЭГҮҮД; артиллерийн генерал-
МАЙОР ЛИСКИИН, артиллерийн генерал-
МАЙОР АЙ, артиллерийн генерал-майор
ПОЛКОВНИК ЯНОВСКИИН, полков-
НИК АРСАХОВСКИИН,
ПОЛКОВНИК СКОРОДУМОВАЙ, подполковник
Артиллеристүүд; танкова сэрэ-

ГҮҮДЭЙ генерал-лейтенант НОВИКОВОЙ, тан-
КОВА сэрэгүүдэй генерал-майор АНИКУШКИ-
НАЙ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КО-
РӨЛЕВОЙ, полковник САДОВСКИИН танкист-
НУУД; авиации генерал-полковник КРАССВ-
СКИИН авиации генерал-лейтенант ЗЛАТО-
ЦВЕТОВЭЙ, полковник КОЛОМЕЙЦЕВЭЙ,
АВИАЦИИ генерал-майор МИРОНЕНКИН, пол-
КОВНИК ОСАДЧИИН лётчигууд; инженернэ сэр-
ЭГҮҮДЭЙ генерал-лейтенант ГАЛИЦКИИН, пол-
КОВНИК БАРАШЫН сапёрнууд; хэлхээ-холбоо-
НОЙ сэрэгүүдэй генерал-майор АХРЕМЕНКИН,
ПОЛКОВНИК БОРИСОВАЙ, подполковник СИМ-
ХОВИЧЫН хэлхээ-холбоошод шалгаржа гара-
ба.

Ингэжэ туйлахан ялалтыг тэмдэглэхын ту-
лада ВЛАДИМИР ВОЛЫНСКИЙ болон РАВА
РУССКАЯ гэдэг городуудыг эзэлэн абахын тү-
лөө болохон байлдаануудта үлэмжэ ехээр шал-
гархан соединенинүүд болон частнуудта
“ВЛАДИМИР-ВОЛЫНСКА”, “РАВА-РУССКА”

гэнэ нэрвүүдэ олгожо, орденуудаар шагнаг-
дахаар табиха.

Мүнөөдөр, июлийн 20-до, 23 часта манай
Эхэ ороной столица МОСКВА болбол ВЛАДИ-
МИР ВОЛЫНСКИЙ болон РАВА РУССКАЯ
гэдэг городуудыг эзэлэн абаан 1-дэхи Украин-
ска фронтын шэн табьата сэрэгүүдтэ хоёр
зуун хорин дүрбэн ехэ буугаар хори дахин
артиллерийн буудалга хэжэ Эхэ оронойнгоо
үмэнэһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэбэнэй
түлөө ВЛАДИМИР ВОЛЫНСКИЙ болон РАВА
РУССКАЯ гэдэг городуудыг сүлөөлхын түлөө
болохон байлдаануудта хабаадалсаан Танай
хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН
ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бээ-
даанхай байхын түлөө ами бээ үгэнэ герой-
нууд хэтэ мүнхэдэ алдаршаг!

Немецкэ булмитаригшад үхэжэ токилог!

Верховно Главнокомандлагша

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Верховно Главнокомандлагшын ПРИКАЗ

Генерал-полковник МАСЛЕННИКОВТА

3-дaхи ПРИВАЛТИЙСКА фронтын сэрэгүүд фронтальна агакагай, зохилдуулан тааруулжа тойрон орохо манёвр шадамараар хэжэ шүнөөдэр, июлийн 21-дэ, Прибалтийн центральна районуудга орохо замые халхалжа байхан немецүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгуурийн пункт ба харгы замуудай томо узел болохо ОСТРОВ городые добголоо орожо эзэлбэ.

ОСТРОВЫЕ эзэлэн абахын түлөө болоһон дайн байлдаануудга генерал-лейтенант РОМАНОВСКИЙН, генерал-лейтенант ЗАХВАТАЕВАЙ, генерал-майор ЕГОРОВОЙ, генерал-майор СГЕНАЧЕНКЫН, генерал-майор КОЛЧАНОВАЙ, генерал-майор КАРАПЕТЯНАЙ, генерал-майор ШАФАРЕНКЫН, генерал-майор БЕЛОБОРОДОВОЙ, полковник МИРОНЕНКЫН сэрэгүүд; артиллерийн генерал-полковник КРАСНОПЕВЦЕВЭЙ, артиллерийн генерал-майор КУТЕЙНИКОВЭЙ, полковник ЛЕОНОВОЙ

артиллеристнууд; танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КОЛОСОВОЙ, полковник ЖУКОВАЙ, полковник ИВАНОВИЧЫН, подполковник ЖИЛИН, подполковник ФЕДОРОВОЙ танкистнууд; авиацийн генерал-лейтенант ЖУРАВЛЕВОЙ, полковник ДОДОНОВОЙ, полковник АНДРЕЕВЭЙ, полковник ПОЛУШКЫН, подполковник ПОДМОГИЛЬНЫН, подполковник КУЛИШЫН лётчигууд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор КИРЧЕВСКИЙН, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ЧЕПУРОВАЙ, полковник СЕРГЕЕВЭЙ сапёрнууд; хэлхээ холбооной сэрэгүүдэй генерал-майор СИНЕЛЬНИКОВЭЙ, полковник КОРИЛКОВАЙ, полковник СОКОЛОВОЙ, майор КОСОВОКОВОЙ хэлхээ-холбоонод тангараг гаргалан байна.

Нигэжэ гуйлзаван ялалтые тэндэглэхын тулада ОСТРОВЫЕ эзэлэн абахын түлөө болоһон байлдаануудга үлэмжэ ехээр шалгарбан

соединениүүд болон частину СКО- гэхэн нэрэвүүдые олгоно шагнагдахаар табиha.

Мүнөөдэр, июлийн 21-дэ, 28-дэ Эхэ ороной столица МОСКВА бe городые эзэлэн абаһан 3-дaхи фронтын шэн табьяата сэрэгүүд дүрбэн ехэ буугаар арбан хоёр лерийн буудалга хэжэ Эхэ ороной салиут-мөндө хүргэхэ байна.

Онсо хайн дайшалхы хэһэнэй түлөө ОСТРОВ городые эзэлэн абаһан байлдаануудга Танай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүд ЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ даанхай байхын түлөө болоһон аян бээе үгэһэн геройвууд аалдаршаг!

Немецкэ булвигтарашад

Верховно Главнокомандлагша

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1944 оной июлийн 21.

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

1944 оной ургаса хуряалга болон хүдөө-ажал продуктнуудай бэлэдхэл тухай

СССР Союзай Арадай Комиссар-шарай Совет болон ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол 1944 оной сэрэгэй хатуу шэрүүн үедэ колхоз, МТС ба совхозууд полевой хүдэлмэринүүдэйнгээ танарые байжаруулан, хабарай тариалгыё нёдондойхиноо амжалтатайгаар үнгэргэжэ, мүнөө жэлдэ орооһото болон хүдөө-ажалай бусад культурануудай байн ургаса хуряаха, хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэлэй, хүрэнгэ хаалгын фондын түсэбүүдэй дүүргэлтые хангаха, хүдөө-ажалай бусад продуктнуудые колхознигуудай ажалта үдэртэ нубааха ябадалые ехэдхэхэ арга-боломжонуудые олгоһон байна.

Немецкэ эзэмдэгшэдхэе сү-өөлөгдөһөн районуудай эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө-ажалда дайсанай хэды ехээр гарза гай ушаруулбашые баань, шройой тариалгынгаа гүрэнэй түсэбые дүүргээд, хүдөө ажалынгаа хабарай хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар шиндхэжэ, үндэр ургаса хуряаха арга олоо.

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол колхоз, МТС, совхозууд ургаса хуряалгала болонхон болзор соо гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ, хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэлэй түсэбүүдые саг болзор соонь дүүргэхэ ябадалда хамаг бүхы хүсэ шагаллаа элсүүлжэ, дайнай шиндхэхы үедэ Улаан Архы болон оронсоо өхөө хоолоор, ажаүйлэлбэрээ түү-дэй эдээр хүсэд хангаха бээе гэжэ тоолоно.

Ургаса хуряалга болон хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэл гэшэ бүгэдэ-арадай шухала хэрэг гэжэ тоолоод, СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК нута-

гуудтай партийна советскэ, газартариалангай органуудай, бүхы колхоз, МТС, совхозуудай урда нимэ зорилгонуудые табиha гэбэл:

ургаса хуряалгалаа бүхы комбайн, трактор, жатка, лобогрейка, мүн гар хажуур, хадуур болон хуряалгын бусад хэрэгсэлнүүдые саг болзор соонь бэлэдхэхэ;

колхоз, МТС, совхоз болон тулбарийн ажахынуудаар бий байгаа бүхы хүдэлмэриншэ хүсые хуряалгын хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэдэ элсүүлжэ, ургаса хуряалга дээрэ ажалыень зүбөөр эмхидхэхэ. Хуряалгын хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэдэнь тулаламжа хүргэн колхоз совхозуудта город, районуудай центр болон хүдэлмэриншэдэй тосхонуудай хүн зонинэ элсүүлхэ;

хуряалгын хүдэлмэринүүд болон хүдөө-ажалай продуктнуудые гүрэндэ шэрэлгэдэ мори унаануудые мүн хүнгэншэг хүдэлмэриндэ колхоз, совхозуудай мал-ажалай фермэнүүдэй нубай үнээдые, колхознигууд, хүдэлмэриншэд ба албахаагшалай үнээдые бүтэдыень хабаадуулжа, зүбөөр хэрэглэхэ ябадал хангаха;

Тариахуряалгые унжагайруулахгүйн түлөө ургаса хуряалгада комбайн болон колхоз, МТС, совхозуудаар байгаа бүхы хуряалгын машинанууд ба ургаса хуряалгын эзбсэг хэрэгсэлнүүдые тэрэ дары гаргаха;

локомобиль, молотилка, морин молотилка, тариа сабарлэхэ машина, автомашина, морин транспортна хэрэгсэлнүүдые хүсэд бэлэн болгохо, ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдбээ абаад хүрнэлгые, таряага тагалгариагүйгөөр сохижо, тэрэ гэгбээр

орооһо болон хүдөө-ажалай бусад продуктнуудые гүрэндэ тушаалгые эмхидхэхэ;

хуряалга, сохижо, шэрэлгэдэ ургасын тоо бүрнхээ болон хуряалгала тон тангаар табиha, ургаса гээхэ ба гутааха ябадал огто гаргахагүй, орооһо болон хүдөө-ажалай бусад продуктнуудые хулгайлга, урихэ, ханамжагүйгөөр хандаха ябадалнуудтай эрид танга тэмсэл хэхэ;

хүрэнгын участогуудай ургасые саг болзор соонь хуряажа сохиho, бүхы хүрэнгынгөө материалые хүсэд халагалха ябадалда тусгаар анхирал табиha;

гүрэндэ орооһо болон хүдөө-ажалай бусад продуктнуудые тушааха түсэбүүдые дүүргэхэ хүдэлмэринэ бүхы партийна, советскэ, бэлэдхэлэй, газартариалангай организацинууд, колхоз, совхоз ба тулбарийн ажахын нуудай сэрэгэй-ажалын шухала зорилгонууд гэжэ тоолоод, энээнине правительствээр тогтоогдолов болзор соо колхоз, совхоз, тулбарийн ажахынуудай заа-

тагүй дүүргэхэ ябадалые хангаха;

колхоз, МТС, совхозуудай ургаса хуряалга болон хүдөө-ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушаалгада бүхы тулаламжа хүргэн, ажаүйлэлдэрийн предприятия, городуудай амхи зургаануудай зүгһөө МТС, колхоз, совхозуудаар заһабарилгын бригада, автотранспорт, мори унаа заһабарилгын зүйл, запасной үлүү булуу часть, материал болон бусад хэрэгсэлнүүдые элгээхэ.

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоохонь хадха:

СССР-эй Наркомзем, СССР-эй Наркомсовхоз, СССР-эй Наркомпишпром, СССР-эй Наркоммолпром, Наркомзг, тулалбарийн ажахытай бүхы наркоматууд, облисполком, крайисполком, республикын совнаркомууд, союзна республикануудай компартийн ЦК, крайком, обком болон партийн райком, райисполком, МТС совхозуудай директор, сельсовет ба колхозуудай түрүүлэгшэные уялгалха гэбэл:

I. Ургаса хуряалгада бэлэдхэхэ ба тэрээнине үнгэргэхэ тушаа

1. Хуряалгын өмхлэхэ хүртэр район, МТС, колхоз ба совхозой ургаса хуряалгада бэлэн болоһыень шалгаха гүрэнэй шалгалта үнгэргэхэ, энээнэй тулада республикануудай совнарком, крайисполком, облисполком, союзна республикануудай компартийн ЦК-нуудай, крайкомуудай, партийн обкомууд, райисполкомууд ба партийн айкомуудай хүтэлбэрлэхы хүдэлмэрилэгшэдые томилхо.

Колхозуудаар, МТС, совхозуу-

даар хэгдэһэн шалгалтын дүнгые райисполкомууд ба партийн райкомуудта үзэхэ, районуудаар хэгдэһэн шалгалтын дүнгүүдые облисполком, крайисполком, республикануудай совнарком, обкомууд, партийн крайкомуудта ба союзна республикануудай компартийн ЦК-нуудта үзэхэ, тинхэдээ ургаса хуряалгын бэлэдхэлдэ элнүүлэгдэһэн дутуу дундануудые зайлуулаха шухала хэмжээнүүдые абаха.

2. Колхозууд, совхозууд ба

МТС-үүдта хүдэлмэринэ түсэд ондоо хуряалгын тор болон хүдэлмэринэ хээр тариалгыё совхоз бүтэдые левый бригадын хүдэлмэринэ саг дээрэнь хангаха. Ахын дэлмэриндэ, янжынүүд ба ханган хүдэлмэринэ со олоорын түрндэ хэрэглэхэ хэ.

3. Хүдөө ажахынуудта байгын мастерской ба заһабарийн тулалбаадуулжа эхилхэ хүртэр трактор, молотилка, машина, элсүүлшина хажууряалгын өмхлэхэ заһабарийн бэлэн болгохо хэ. Заһабарийнууд дундаа тусхай хэрэгсэлнүүдые булвигтарашад тэндэнь тариалгыё нүүдые түрнэхэдэр үгы хуряалгын гүй болоһон сохигодо тариалха. Моторгүй дераүүдые тухай хэрэглэхээр түрнүүдые тушаалгада комбайнууд

(Ургэлжэлхэ)

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

Оной ургаса хуряалга болон хүдөө-ажалай
продуктнуудай бэлэдхэл тухай

дээрэ хүдэлмэригээр бэлэдхэлтэй болгохыг колхозуудай правлени, совхоз ба МТС-үүдэй директорнуудта дурадхаха.

Хажуур сохио ба заахада хэрэгтэй багажа хэрэгсэлүүдээр хангажа хажууршанин олохо ба тэдэнэй хүдэлмэринэ зүбөөр эмхидхэх ябадалда онсо анхарал табиha. Мэргэжэл багатай эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта тулалха зорилготойгоор бүлэг бүхэндэнэ дүй дүршэл найнтай хажууршанин шэлэн табиha.

7. Хуряалгын эгээлэй машиннын заахарида, мүн тэрэшлэн тракторна бригада ба комбайнова агрегадуудыг хангаха ябадалда угаа шухала удхашанартай байдаг колхозно кузницын хүдэлмэринэ хэргээхэ, энэ талаар колхоз бүхэндэ али болохо тулалмажа үзүүлхыг райсоведэй исполком ба партийн райкомуудыг уялгалха.

8. Трактор ба хуряалгын машинануудай запас частнуудыг бүтээхын талаар предприняти бүхэндэ зүгөө тогтоогдохон даалгабарыг сохон дүүргэхэ ябадалыг хангаха, мүн тэрэшлэн тусхай үзэлнуудыг бэлэдхэхэ ба заахарилах, шара будаа, гречуха, наран сэгсэгэй эдэн, үбхэнэй үрхэ хуряалада тааруулжа комбайнуудта түхээрлэгэ хэхэдэнэ МТС, совхоз ба колхозуудта тулалмажа эмхидхэхыг облисполком, крайисполком, республикануудай Совнарком, обком, крайком, союзна республикануудай компартийн ЦК-нуудыг уялгалха.

9. Саг зуураар орооно хадгалхда хүрэхэ тоогой харабшата, үргэлжлөө удаанаар хадгалха амбаар бэлэдхэхэ.

Хойто ба центральный районнуудай, мүн тэрэшлэн хуряалгын үедэ шинг нойтон ехэдэжэ ороононой гутаха аюулыг бии болгодог Сибирь, Урал ба Востогой районнуудай колхоз ба совхоз бүхэндэ орооно хатааха эгээлэй барилга хэхэ гү, али түрүүнэй байһан байрануудтаа түхээрлэгэ хэхэ ба сушилкануудыг заахарилах, мүн тэрэшлэн орооно хатааха байрануудай түлгын түхээрлэгэнүүдыг заахарилах ябадалыг хангаха.

10. Ажалынгаа доторой хүдэлмэригдэ хүдэлмэрини мори ба сар хэрэглэхэ ябадалыг доодо хэмжээдэнэ хүртэр хаажа колхоз ба совхозуудай зүдхэхэ хүсэн ба транспортна хэрэгсэлүүдыг ургаса хуряалгада, таряанай ба хүдөө ажалай бусад продуктнуудыг зөөлгэдэ бэлэдхэхын талаар хэмжээнүүдыг абахыг облисполком, крайисполком, республикын совнарком, обком, партийн крайком, союзна республикануудай компартийн ЦК-нуудыг уялгалха.

11. Колхоз ба совхозуудай зүдхэхэ хүсэн ба автотранспортна хэрэгсэлүүдэй дутамагыг хараадаа абажа ургаса хуряалгын ба хүдөө-ажалай продуктнуудыг зөөлгын үедэ малажалай фермэнүүднээ хүдэлмэригдэ хэрэглэжэ болохоор ашаг шэмэ багатай үнээдыг ба колхознигуудай

үмсын үнээдыг динлэнхидээ колхоз доторой полевой хүдэлмэринүүдтэ хэрэглэхэ, мүн тэрэшлэн шухала ушарнуудай гараад байгаа хаань зунай хараануудта колхознигуудай хүдэлмэри хэжэ шадаха үнээн бүхэндэ 10 километрнээ холо бэшэ газарта 1-нээ 2 тонно хүртэр тариа тээжэ бэлэдхэлгын пунктда абаашаха уялгата даалгабарыг тогтоохыг райисполкомуудта зүбшөөрхэ.

Үнээгээр хүдэлмэрилхэ ябадал болбол зүбхэн тэрэ үнээнэй эзэн колхознигуор хэгдэхэ ёһотой гэжэ тогтоохо.

Өөһэдынгөө үнээдээр хүдэлмэрилхэнэйнь түлөө колхознигуудта түлэхөөр тогтоогдохон натураальна түлбэрини услөөр хүдэлмэришэн ба албахаагшадай үнээдыг таряанай зөөлгэдэ хабаадуулхыг зүбшөөрхэ. Хэрбээ үнээнэй эзэн гү, али тэрээнэй гэр бүлынх кленүүдэй хүдэлмэрилхэ аргатай байгаа хаань хүдэлмэришэн ба албахаагшадай үнээдыг таряанай зөөлгэдэ хабаадуулхаар тогтоохо.

Хүдэлмэригдэ хэрэглэхээр хараалагдаһан үнээн ба һубай үнээдыг таряахуряалгын эхилхэ хүртэр хаа саг дээрэнэ илган оложо, тэдэннээ хүдэлмэригдэ хургаха ябадалыг эмхидхэхыг колхозой түрүүлэгшэ ба совхозой директорнуудыг уялгалха.

Хүдэлмэригдэ хабаадуулагдаха үнээдтэ тоног (хомут, буулга, хөөмөгшэ, постромко,) мүн тэрэшлэн тэргын тоно бэлэдхэхэ ябадалыг нутагай ажайлэдбарин предпринятинууд дээрэ ба олзоборин артельнуудтэ эмхидхэхэ.

12. Трактор болон комбайнуудыг горючи ба тоһоор хангаха ябадал болбол ургаса хуряалгыг амжалтатыйгаар үнгэрэхэдэ онсо шухала удхашанартай гэжэ тоолоод, аюулгын пунктнуудта мүнрэн шадарай хубаалгын нефтьбазануудта горючи ба тоһыг хаа саг дээрэнэ бэлэдхэхэ, первалкада хүсэд хүрэхэ хоһон пистеризнүүдыг эльгээхэ, хүдөө ажалда нефтьпродукт ашажа абуулха, МТС ба совхозыг, союззаготтрансын ба совхозтрансын автоотряднуудыг ургаса хуряалгын ба тариа бэлэдхэлэй үедэ горючи ба тоһоор хангахыг СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхэ Главнефтьеснабыг, замхарилсаанай Наркомат, Наркомречфлот ба Наркомморфлотыг уялгалха.

13. МТС, совхоз ба тулалбарини ажалыг, Союззаготтранспорт болон Совхозтрансын автоотряднуудай ургаса хуряалгада хэрэглэгдэхэ горючи ба тоһонуудай хэмжээг район бүридэ тогтоохыг облисполком, крайисполком болон автономно республикануудай совнаркомнуудыг, союзна республикануудай совнаркомнуудыг област бүхэндэ тогтоохо зуураа, ургаса хуряалгада зорюулагдах зөөбэрилэгдэһэн нефтьпродуктнуудыг нефтьбазануудта зүбөөр хубаарилха ябадалыг шанга шалгалта хэжэ байхааа гадна, энэ хүдэлмэринэ зонхилон хүтэлбэрлхыг облисполком, крайисполком, республикануудай сов-

наркомнуудай түрүүлэгшэнэрэй нэгэ орологшодо даалгажа үгэхыг уялгалха.

Холын МТС-үүдтэ болон бүхы совхозуудта горючи зөөбэрилгэ түрүүшын ээлжэндэ үйлэдбэрлэгдэхэ ёһотой гэжэ тогтоохо.

14. Хүдөө ажалда зорюулагдаһан нефтьпродукт зөөбэрилхын тулада байгуулагдаһан хаамал маршрутныг харгы замданы ба аюулгын пунктнууд дээрэ таһаажэ болохогүй гэжэ СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхэ Главнефтьеснаб болон түмэр харгын Управленин начальнигуудта хорихо.

Хаамал маршрутнуудай саг болзор соогоо ба харгыда түргэнөөр ябахын, нефтьбазанууд дээрэ нефтьпродукт саг болзор соогоо аюулжэ абаад, систеризнүүдээ суглуулжа маршрудайнгаа ёһоор заагдаһан пунктнуудта дары бусаха ябадалыг шангаар шалгажа байхын, облисполком, крайисполком болон республикануудай совнаркомнуудыг уялгалха.

15. Ургаса хуряалгада болон холын пунктнуудта тариа зөөбэрлхын түлөө 1944 оной июль, август ба сентябрь харапуудта үгтэһэн горючини лимитиүд 1944 оной 3-дахы квартал соо хүсэтэй байха гэжэ тогтоохо.

16. Ургаса хуряалгада, тариа зөөбэрлэгдэ болон бусад хүдөө-ажалай хүдэлмэринүүдтэ зорюулагдажа зөөбэрилэгдэһэн нефтьпродуктыг ондоо тэршэнэ гаргалха ябадалыг угталан усадхаха талаар СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхэ Главнефтьеснаб, нутагай нефтьеснабуудай Управленинүүдтэ, область, хизаар болон республикануудай партийна ба советскэ органуудыг хорихо.

Ургаса хуряалгада болон тариа зөөбэрлхын түлөө зөөгдэһэн горючи ба тоһонуудыг ондоо тэршэнэ гаргалшан, үрилтэ хоролто хэһэн зэмэтэ нюурнууд хуулины харюусалгала хабаадуулагдаха ёһотой гэжэ тогтоохо.

а) ОРООНОТО БОЛОН ТОНОТО
КУЛЬТУРАНЫУДЫГ ХУРЯАХА
ТУШАА

17. Ургаса хуряалгыг саг болзор соонь, заахашыг гээлтэгүйгөөр үнгэрэхын түлөө комбайн, жатка, лобогрейк болон тариахуряалгын бусад машинануудай хүдэлмэринэ табалгараагүйгөөр эрхилхэ ябадалыг хангаха, мүн гараар тариахуряалга хэхэ ябадал эмхидхэхэ.

18. Таряанайнгаа ургажэ байхадань, мүн хуряаха үедөө, сохиходоо, зөөбэрлэхэдөө болон хадгалхдаа таряанай гээлтэгэй үдэр бүри тэмсэл эмхидхэхыг област, хизаар болон республикануудай, МТС, колхоз болон совхозуудай партийна советскэ болон газартаряалангай органууднаа СССР-эй Совнарком болон ВКП(б)-гэй ЦК эринэ.

Нимэ зорилготойгоор:

а) простой машинануудта болон гараар таряагаа сабшаһанайнгаа удаа тээ, дары тэрээнэ бсолод болгожо уяад бухал, баб-

ка болон крестцэ болгожо табиha, мүн тэрэшлэн наһа хүсэһэн хүнүүдтэй хамта һургуулинигдэ энэ хүдэлмэригдэ үргэнөөр хабаадуулжа, колос нарин байнаар суглуулха ябадалыг эмхидхэхэ. Гасагдал ушарһан дээрэһээ, комбайнуудай хүдэлхөө болон баатай болоходонь камбайнаар хуряаха гэхэн таряалангай адхархагүйн тулада, простой машинаар болон гараар хуряаха ябадал эмхидхэхэ;

б) хуряалга эхилхэнэй һүүлээр 5 хоногтоо оройтонгүй таряагаа сохижо зааха, тинбэшыг нинтэ дээрэ тариа сохилгыг хожомгуулжа болохогүй. МТС, колхоз болон совхозуудай бүхы сажын болон морин молотилхын хүдэлмэринэ түхэрэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилүүлхэ ябадалыг эмхидхэхэ.

Хэрбээ колхозуудта тариа сохилгы болон һурвалгыг нэгэ доро ябуулхадань хүдэлмэрини болонд унаагай хүсэн дутуу байгаа хадань, таряанай хатамсаар сабшагдаһан бүхы таряагаа, тэрэ дары сомохо гэжэ колхозуудта дурадхаха, тинхэдээ, таряанай хадгалгын дүүрхэнэй һүүлээр 10—15 хоногтоо оройтонгүй һурвалгыг дүүргэхэ хэрэгтэй;

в) колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй хуряанан участогуудыг заагагүй тусаажа абаха гээл: колхозуудта таряанажалай бригадын бригадир, совхозуудта таряагуудай эрхилэгшэ нэгэ үдэр соо, колхозуудай түрүүлэгшэ, совхозуудай директорнууд табан хоногтой болзор соо тусаажа абаха байна. Тусаажа абалалаа хуряанан участогуудайн шанарта тон охэ анхаралаа табижа, поли дээгүүр колос үлөөнгүй ба аширууһан дутуунуудта тэрэ дары усадхаха хэмжээ абаха;

г) обоолотой орооно халаангүй комбайн болон молотилканууднаа ороон орооһыг тогууд ба сушилкануудта тэрэ гэлээр хатааха;

д) хуряалдаагүй байһан ба мүн сабшагдажа бухал, һурк болоһон тариаг харууһалхын тулада таряанай эрешэхэһээ урих 10—15 хоногтоо хожомтонгүй мануушадныг олохо. Тогууд дээрэ хоёр ээлжэтэй харуушадныг байгуулха. Мануушад ба харуушад колхозой түрүүлэгшэ, совхозой табатай, фермыг даагшадай сэхэ хүтэлбэрн доро тариаг түхэрэн сүүдхэ соо харууһалха гэжэ тогтоохо. Ургаса харууһалха ябадалда комсомольско постнуудыг байгуулан, тариа харууһалха хүдэлмэригдэ залуушнуудыг хабаадуулха;

е) хуряалгын ябажа байгаа бүхы үедэ абаһан ургасыг тон наринаар бүридхэхэ ябадалыг байгуулха. Молотилхын хажуула, комбайннаа абтаһан тариаг болох, мүн амбаарта тусаажа абахадаа заагагүй шөгнэхэ. Тогууднаа амбаарнууд болон бэлэдхэлэй пунктнуудта тариа эльгээ-

(Үргэлжлэлтэнь 4-дахы нюурта).

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

1944 оной ургаса хуряалга болон хүдөө-аж продуктнуудай бэлэдхэл тухай

(Үргэлжлэл)

хэдээ зөөж абахан хүнэй обогы, элэгдэгдэн тарянай тоосорт болон культурын аажмаккладнойгойгоор абаашаха ябадалыг хангах.

19. Таряа поли дээр, ток дээр сохихо ба зөөх үедөө гамнаха ба бүридхэлмөн хамгадаха ябадалыг хангахыг райисполкомой түрүүлэгшээр болон райкомуудай секретарьнарыг уялгалха. Дүршэлтэй колхознигууд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэришэд дундааа шэглүүлшад, кладовнигууд, харуулшад, мануулшад ба таряа шэрээшад ахалагшарыг шалган олохо.

6) ХАРТААБХА БА ОВОШЬНУУДЫН ХУРЯАЛГЫН ТУШАА

20. Хартаабха ба овось хуряалгыг намарай хёруу унаха хүртэр дүүргэх. Үдэр соогоо хахалжа гаргахан хартаабха ба суглуулхан овосьёо тэрэ үдэр соонь хуряажа дүүргэх. Хартаабхаа хуряаханай бүүлдэ хуряахан газараа борнойло, ба бүүлээрнэ дахин хахалжа, гээгдөн хартаабхануудыг суглуулдат гуримтай болохо.

21. Малтан абахан хартаабха ба суглуулхан овосьёо үдэр бүхэндэ хатааханай бүүлдэ хранилишидаа шэрээ абаашаха гү, али поли дээрээ саг зуурын хонхосог тоо олоох, мүн бэлэдхэл газарнуудта шэрээ абаашалгыг хавгах ба хёруу унаха хүртэр тэд хонхосог соогоо улаанаар хадагалалгыг хангах. Үрхэнэй овосьнуудай өшөөнуудыг болбосорто хирэдэн тэдэн хуряаха ба барабша сарай доро үлгэж хатааха, зөөхдөө гээнгүй абаха ябадалыг үргэ-

нийр ургаса.

22. Бэлэдхэл газарнууд дээр бэлэдхэл ба худалдаа-наймаанай организацинуудай сушилка дээр хартаабха ба овосьнуудыг өхөөр хатааха ябадалыг эмхидхэх, мүн баа колхозууд ба колхознигуудай хартаабха ба овосьнуудыг үргэнөөр хатааха.

в) САХАРАЙ СВЕКЛО ХУРЯАЛГА ТУШАА

23. СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол мүнөө жэлдэ сахарай свекло саг соонь гээлтэгүйгөөр хуряаха ябадалтон өхө удхашанартай гэжэ газартаряалангай, советскэ ба партияна органууд, колхозууд, МТС ба совхозуудай анхаралыг хандуула. Нимын тула Узбекикэ, Казахскэ ба Киргизскэ ССР-үүдхээ бэшэ газарнуудта фабрична сахарна свеклыг үргэнөөр малтаха ябадалыг сентябрин 10-аа эхилжэ гэжэ тогтоохо, дээр дурсагдахан гурбан республикануудта августын 20—25-аа бухаллажа эхилжэ.

Свеклын ургалга дээрхэ дуудуулан тус тус районууд ба колхозуудта сахарай свеклыг малтажа эхилжэ болзорнуудыг тогтоохыг свекло таридаг газарнуудай обл (край) исполкомуудыг ба республикануудай совнаркомуудыг уялгалха, зүгөөр эдэ болзорнуудыг гаргахдаа сахарна заводуудай хүдэлжэ эхилжэ үедэн заводонь хажууда табан хоногой запас байха ба саашадаа сахарна заводуудаа таһалгаряагүйгөөр свеклоор хангах ябадалыг хараалха ёготой.

24. Сахарай свекло малтаха ба шэрээ ябадалыг эдэ болзорнуудта дүүргэх:

	Малталга	Шэрээгэ
Узбекикэ, Киргизскэ ба Казахскэ ССР-үүдтэ	15. XI	15. XII
Грузинскэ, Армянскэ ССР-үүд ба Краснодарскэ хизаарта	5. XI	25. XI
Красноярскэ ба Алтайскэ хизаарнуудай мурэн шадарай районуудта	1. X	20. X
Красноярскэ ба Алтайскэ хизаарнуудай бусад районуудта, Кемеровскэ ба Новосибирскэ областнуудта, Бурят-Монгол ба Башкирскэ АССР-үүдтэ	10. X	10. XI
УССР ба Курскэ областдо	20. X	1. XII
Свекло таридаг бусад районуудта	20. X	20. XI

25. СССР-эй Наркомзем ба СССР-эй Наркомпищепромы, свекло таридаг районуудай партияна ба советскэ организацинуудыг уялгалха гэбэл:

а) МТС болон колхозуудта байгаа свекло малтаха хэрэгсэдэг инвентарнуудыг (свеклошодьмнигууд, һабарнууд, мершпэнүүд, малтуур ба бусад инвентарнуудыг) һаһабарилжа дүүргэх. Мүн баа свеклоо кагадта хушхын түлөө матауудыг бэлдэж дүүргэх;

б) свеклоо шэрээ эхилжэһөө үдэрэй урид хуушан тэргэ корпонуудаа, тракторна тэргэлүүдэ һаһабарилжа, шэнэнуудыг хэжэ дүүргэх, баа свекло шэрээгдэ томилогдон автомашинууд ба тракторнуудыг абажа дүүргэх;

в) 1944 оной августын 10-

аа оройтуулангүй ашаа шэрээгын харгинуудай ба хүүргөнүүдэй һаһабарилжа дүүргэх, мүн баа свекло бэлэдхэл газарнуудта орохо харгинуудыг абажа дүүргэх;

г) свекло шэрээгдэ хэрэглэгдэх өүдхэхэ хүсые бүхы свеклоо шэрээ дүүргэх хүртэрын өлгөн бэхжүүлжэ, бэшэ ондоо хүдэлмэридэ хэрэглэгдүйгөөр тогтоохо;

д) сахарай свеклыг зүбөөр казатироваха ябадал болбол төрөөннэ заводтонь шэрээ абаашаха хүртэр найдамтайгаар хадагалалгыг хангах, өгөөн шухала хэмжээн мүн гэжэ онсо анхаралаа хандуула. Сахарай свеклыг сахарна заводуудай тушаан абаха пунктда тушаажа дүүргэх хүртэр полевой кагадууд дээр гэмтээнгүй хадагал-

хын харюусалгыг колхозуудай түрүүлэгшээр ба совхозуудай директорнуудтэ даалгах;

е) сахарна свеклыг гээх ба хулууха ябадалтай тэмсхын тула колхозууд дээр малтан абахан свеклыг звено звеногоорын мершпээр хэмжэж парин нягта бүридхэл хангах; свекло тариан газараа түхэрэн сүүдхын харуултай байлгах ба свеклоо дуубан шэрээ абаашаха хүртэр тэрэ газар дээрээ мал огто табихагүй.

26. Сахарай свеклыг малтаха ба кагадуудтань олоох ябадалыг түргэдхэх талаар колхознигуудыг урмашуулхын түлөө контрактаци ба натуротүлбэрээр тушаалан сахарна свеклынгоо түлөө колхозой абаха ёготой сахарна, нэгэ центнер свекло малталга ба сәбәрлэгдэ—40—40 грамм, нэгэ центнер свекло кагадта олоологдо 20—20 грамм сахарилган абажа, сахарна свекло хуряалга дээр хүдэлмэриһэн колхознигуудта хубаахаар хараалха. Свекло тушаалангай түлөө колхозой абахан үлгэжэ сахарыг бүхы ажалта үдэрнүүдтэ хубаарилхадаа, мүн баа сахарна свеклыг хуряалга

болон олоолог дээр хэгдэн ажалта үдэрнүүдтэ тэрэн соо баа оруулалсаха.

Сахарай свеклын хуряалга дээр хүдэлмэрижэ байгаа колхознигуудта декада бүхэндэ сахар үгэжэ байха, энээнэй түлөө сахарна завод болбол хүдэлжэ эхилжэһэнгээ хоёрдох декадааа эхилэн колхозуудта тушаалан свеклын центнер бүхэндэ 60 грамм сахар авансаар үгэжэ байха. Сахарна заводууд болбол бүхы свеклоо тушаалангай бүүлдэ колхозуудта сахарын тоосоо хэжэ дүүргэх.

27. Колхозууд кондиционно бэшэ свекло асараа һаань бэлэдхэл пункт эрилтээр бүхы кондиционбэшэ свеклыг колхозой хүсөөр сортолхо ушартай, энэ эрилтэ дүүргэдхгүй һаань кондиционбэшэ свеклодонь сахар үгэлгыг тогтоогдон нормоонь гурбанай нагыг хавгах.

28. Сахарна заводууд ба свекло бэлэдхэл газарнуудта асархан свеклын центнер бүхэнһөө шэрээшад, шофёрнууд ба автомашинны ашаашадта сахарна заводой гаргашаар нимэ хэмжээтэй сахаруудыг үгэх.

Шэрээшадтэ	(Граммар)	
	Ашаашадта шофёр-автомашинуудта миним)	
6 километр хүртэр	10	2
6-аа 15 километр хүртэр	25	5
15 километрһээ дээшэ	40	8

Энэ сахарыг шэрээшадтэ түлэхдөө шэрээ асархан свеклоо өөрөө ашаан ба буулгаан байгаа һаань түлэх.

Заводууд болбол сахарна свеклыг шэрээһэнэй түлөө түлэгдэхэ сахарна тэд ашаашад хэды шэрээ свекло заводуудта ба свекло бэлэдхэл газарнуудта асарханай хэмжээгээр сэхэ тэд асараашадтай гарта түлэх, тарин мүнгэнэй түлбэриһөө тогтоогдон тарифын 50 процентын мүн шэрээшадтай гарта үгэх.

29. Свекло дээр хүдэлмэрижэ байһан колхознигуудта үгэхөөр абахан сахарыг колхозуудай ондоо тээшэн гаргашалгыг хориго.

30. Сахарай свекло зөөгдэ үнээдэ үгэн колхозник, хүдэлмэришэн ба албаагшадыг урмашуулхын тулада, контрактационно догвороор колхозуудта үгтэн сахарна гадна тонно-километр бүхэнэй түлөө колхозник, хүдэлмэришэн ба албаагшадта тогтоомол хүнгэн сэнгээр 100 грамм худалдахыг сахарай заводуудта зүбшөөрхэ.

г) ХЛОПЧАТНИК, ЛЕН-ДОЛГУНЕЦ БА КОНОПЛЕ ХУРЯАХА ТУШАА

31. Үнгэрөгшэ жэлэй ургасын үгдэл болохо хлопкок сырецыг бэлэдхэл пунктнуудтаа октябрин 1-һээ оройтуулангүйгөөр заводуудта зөөж, лен-долгунец ба пенькин волокно 1944 оной сентябрин 5-һээ оройтуулангүйгөөр заводуудта зөөн абаашажа дүүргэх.

1944 оной ургасын хлопкок-сырецыг тушаан абахада шуха-

ла хэрэгтэй байра балгааныг хаа саг дээрэн бэлэдхэх, шэнэ ургасын хлопкок-сырецын абтаха хүртэр хлопкогой бүхы складууд ба балгаан байрануудыг аһабарилжа, сәбәрлэхэ ба арюудлахыг СССР-эй Наркомтекстиль, Узбекикэ, Таджикскэ, Туркменскэ, Казахскэ, Киргизскэ, Азәрбайджанскэ ба Армянскэ ССР-үүдэй Совнаркомуудыг уялгалха. Дутаан складуудыг саг зуурын барабша ба сарай барижа, мүн тэрээшэн ондоо хоон байрануудыг хэрэглэжэ хүсэлдүүлхэ.

32. Хлопчатнигыг хуряахадаа сортнуудыг холиж, худалдгүй, гутанин буурсагуудыг элүүр буурсагуудтай холингүй тус тустан хуряаха, мүн тэрээшэн суглуулха, хадагалха ба бэлэдхэл пунктнуудта поли дээрхэ зөөхдөө гээхгүй ябадалыг хангах.

33. Уналжа хүбэн таридаг районуудта намарай нарыг хаа саг дээрэн хахалхын тулада полинууд дээрхэ ноябрин 20-һоо оройтуулангүйгөөр гузана хуряахыг колхоз ба совхозуудта дурадхаха, хаа-яа задараагүй буурсагуудай байгаа һаань бүүлээрнэ сәбәрлэхэ; хлопкок-сыреп хуряалгыг ноябрин 25 хүртэр бүхыдэн дүүргэх, декабрин 1 хүртэр полине хлопчатнигтай өшөнүүдхээ сәбәрлэхэ.

34. МТС, совхоз ба колхозуудта байһан бүхы льнотеребилкэ ба конопле хуряаха машиннуудыг лен-долгунец ба коно-

плёгой энээнэй һэн ажилжа лан гаргаар колхоз ургаса ба кон тэрэһэн рәһәнн удааруу

35. Ургасын ябадалыг оройтуулан норгоон һээ орой Таралга газар хүйтэн зуудта үрхән хэһэн жуугаараа.

36. Хүдэлмэри үдэрнү рилжэ 30 про дээрэ гүүдта шөөрл тэрэһэн вэн дү ба кон га ба урмашу январн эй Сов гэй М ондо ирилн гой эл тироват хүүргин колхозн үдэрн хэмжээ мүнөө хыг лан тай кат бэл:

а) ба тушаан килорн лөө хо ба гоер ба б) ар трестн ба кон бүхэн грам мүнөө

в) гур маар т рэндэ го гой бү түлөө ар болбосор һэн болбол шалгал түлх.

Дээр ба мүн ношлэй продук най бү

(Үргэлжлэл)

44 онтой ургаса хуряалга болон хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэл тухай

ХИ БА МАХОРНО ХУРБА-
ХА ТУШАА

Ламин ба махорко хуриа-
даг уллугээр болторынх
гүй ба мүн баһа хүсэд
тамхинай шашнаһые,
ошые хуриангүй, гэ-
теһичексэ талаараа
болоосороод байһан үе-
ринэ гэрэгтэй. Тамхинай
шарин түүхэй эдые
шын түлөө тамхинай ба
ургамалнуудые зунай
таруубалжа байхадаа
аһаһа оройнууд ба
шын хатааха, мүн
тарһан газар дээрэ-
мажор ба тамхинай хоёр-
шын абаха ябадал хан

Түүн ба махоркын ху-
уны зүргэхэ нямэнүүд бол-
ом тогтоохо:

ни—Казакска ССР, Ал-
ба Хабаровска хизаар-
шинградска ба Воро-
нахын хамтнуудта сентяб-
рийн 10-баа оройтонгүй; Узбек-
Совхуны, Таджикска,
Туркменска, Ариянска, Украин-
Совхуны ба Краснодарска
Совхуны октябрийн 1-нээ
сүүл. Грузинска ба Азер-
байжан ССР-нуудта: Крым-
Совхуны АССР-гэ ок-
тябрийн 10-баа оройтонгүй;

[illegible]

Түүн ба махоркы үлгэр-
лалын түлөө шухала
хүмүүнлэг махорко та-
риулуудта саг доронь
хүмүүнлэг үгэхь
Нармонземе уялгалта.

УБЫЗ НОГОСЕ
ТУХАХА ТУХАЙ

Урьдоговой үрнэ хү-
тэлгээгүй ба гэхээ-
р үрнэний клевер,
түхөөсөө ба житня-
гийн 5 үдэр соо дүүр-
гүүлж сохих ба хү-
үрүүлэн абаха ява-
лалтаа эхилсэннээ хой-
ш соо дүүргэхэ.

1980 оногоолон хурэнгые
ба таралтын кондичи-
н бадамы сохилго ба

**Ургаса хуряалга дээрэ ажалыг
эмхидхэхэ ба түлэхэ тухай**

Малда ба совхозуудай
хүрүүжэ байһан бүхы
малдаха хүн зонинь
хүрүү ба төдөнэй гэр бү-
лүүтэе, совхозуудай хү-
н, малшаагда ба тэ-
р бүхы члснүүдые,
зонин ахайлэдэбэрин
ба транспортда хү-
рүү байһан бусад

үйрүүлгын бүүлдэ тэрэ дары
эрхилжэ, эдэ хүдэлмэрийн хоо-
рондо тааадал гаргахгүй.

43. Урда тогтоогдохон жура-
май ёшоор колхозуудай гүрэндэ
тушаалан үбнэ ногоонхой урнэ
хүрэнгыс тэдэнэй гүрэндөө ту-
шааха орооһонхой уялгата ту-
шаалгы ба МТС-эй хүдэмэршин
түлөө түлэдэг натуротүлбэрийн
тоодо нимэ хэмжээтэйгээр оруу-
ласаха гэжэ Наркомзагыг уял-
галха гэбэл:

а) клевер, люцернэ, житняк, сборно еж, райграс, лисохвост, улаан овсяница ба бууд сабшалан бэлшээрний үбнэ ногооной нэгэ центнер хүрэнгэ худалдахадань орооото культурын 4 центнерэй орондо абаха;

б) тимофеевкэ американска
хяаг, сабшалангай оэсянищып
нэгэ пентнер хүрэнгэ худалдаха-
дань орооһото культурын 3
пентнерэй орондо абаха;

в) вилэ, эсэрпет, суданска
погоон, могоара, африканск ш-
ра будаа ба сараделлын нэгэ
центнер хүрэнгэ худалдахадань
оронhoto культурын 2 центнерэй
орондо абаха;

г) саишалангай мятлук, сагаан полевинэ, шведскэ клевер, сагаан клеверэй нэгэ центнер хүрэнгэ худалдахадань орооһото культурыл 6 центнерэй орондо абаха.

Клевер, люцерна, житняк, тимopheевкэ, аспарцет ба ви́кын хүрэнгэ гүрэндөө худалдахан колхозууд болбол орооһото куль турынгаа уялгата тушаалгын түсэбые дүүргээд, урибаар абан хүрэнгээе буслагаад, хүрэнгингөө фонд хурыагаад, МТС-эй хүдэлмэрийн түлбэрийе түлөөд байхадаа Заготзерно́гой пунктнуудһаа дээрэхи тоогой ёһоор хүрэнгын орооһые абаха эрхэтэй. Орооһото ку́льтурын хүрэнгэ колхозуудта бэлэдхэлэй сэнгээр гар дээрэ хэгдэхэ тоосоогоор табигдаха байна. гадна (Заготзерно́гой) гаргашые бүтүүлхын түлөө) пентнер бүхэндэнь 2 түхэрнг нэмэлтэ ашагдаха байна.

44. Орооно тарьян ба колхоз
совхозой бусад продукция хул-
гайлах ябадал болбол тон хүнд
гэмтэ ябадал мүн тулз СССР-эй
Арадай Комиссарнарай Совет ба
ВКП(б)гэй Центральна Комитет
болбол колхоз ба совхозой талха
тарья ба хүдөө ажалай бусад
продукци хулгайлагшадые оло-
нигтып (социалистическэ) үм-
сые харууһалан гамнаха тухай
1932 оной августын 7-ой закон
хэрэглэхэ хүртэр хатуу хүндөөр
хэвээхые сүүдэй органуудые
уялгалба.

га дээрэ ажалыг гүлэхэ тухай

ажал хэжэ шадаха колхозник
бэшэ арад зонинь ехэ наһата-
ниньшье, мүн 14-тэй ба дээнэ-
шье наһатай залуушууды ху-
раалгын хүдэлмэридэ уялгата
ёһоор хабаадуула гэжэ тогтоо-
ло.

1944 оной ургаса хурялгын
үедэ ажалта үдэрэй бага хэм-
жээе дүүргэжэ шадаха шадаха-

гүйгөөн дундаагүй 14-тэй ба
тэрээнбээ дээшэ наһатай ажал
хэжэ шадаха бүхы колхознигуу-
дыг эрхэ бэшэ хүдэлмэридэ гар-
гахаар тогтоохо.

2. Үхйбүүтэй эмэгтэй колхоз-нигууд ба совхозуудай - эмэгтэй хүдэлмэришэд хуряалгын хүдэлмэридэ эдибхитэйгээр хабаадалсаха ябадалы хангаха ба ургаса хуряалга дээрэ хүдэлжэ байһан хүдэлмэрилэгшэдэй хүдэлмэринин сагыг арблха зорилготойгоор буусаһаа холо байһан участогууд дээрэ хуряалгын үедэ хүүгэдэй асли, сад, талмай болон полевой станцуудыг эмхидхэхы колхозуудай правлени ба совхозуудай директорнууды уялгалха.

3. Ажал хэжэ шадаха ехэ натай колхознигуудай хүндэтэй шалтагаангүйгөөр хуряалгын хүдэлмэри хэхэбээ арсаа хаань колхозой правленийн шиндхэбэрини ёһоор хүдөө ажалай артелини уставай 17-дохи статьятай зохилдуулан ажалта үдэрнүүдээр штраф хэхэ ба боро бодохоо автансаар абаха эрхень ханаха гэжэ колхозуудта дуралдхаа.

4. Ургаса хуряалгын үедэ колхоз ба совхозуудта нэмжэ хэрэглэхэ хүдэлмэринин хүсые тодорнуулаад, городской ба хүдөө нютатуудай ажал хэжэ шадаха хүн зонинь, мүн тэрэшэлэн «Хүдөө ажалай хүдэлмэриниз колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдтэ город болон хүдөө нютатуудай ажал хэжэ шадаха хүн зонинь элсүүлэн татаха гурим тухай» 1942 оной апрелин 13-да гаргаһан СССР-эй СНК ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолтой зохилдуулан нургуули ба вузуудай нуррагшадые элсүүлэн татаха гуримнаар хүдэлмэриниз хабаадуулхые республикануудай совнарком крайисполком, облизполком ба райисполкомууды уялгалха.

5. Хурялгын хүдэлмэридэ элсүүлэн татаха гуримаар хабаадуулагдаһан хүнүүдтэ бүтээхэ ажалайны уялгата даалгабарине тогтоохо гэбэл: колхозуудта 40—50 ажалта үдэр, совхозуудта 50—60 үдэрэй нормо, мүн колхозуудта хүдэлһэн хургуулийн бурагшадта 20—30 ажалта үдэр ба совхозуудта хүдэлһэн бурагшадта 20—30 үдэрэй нормо, элэ нормонуудые дүүргээд байталаа хүдэлмэридэ татагдан хабаадуулагдаһан хүнүүд өөһэдынгөө дураар таталгабаа сүлөөлэгдэнэ.

6. Болхоздо ба совхозуудай газар дээрэ буужа байһан хүлмэришэн ба албахаагшалай

гэр бүлйн ажал хэжэ шадаха
эхэ наһатай членүүд болон кол-
хозник бэшэ ажал хэжэ шадаха
бусад хүн зонгууды мүн тэрэш-
лэн колхоз ба совхозуудай хү-
дэлмэридэ элсүүлэн татаха гу-
ричай ёһоор хараадуулагдаһан
хүнүүдые хуряалгын хүдэлмэри-
ёһоо арсаад байгаа хаань «Город
ба хүдөө нютагуудай ажал хэжэ
шадаха хүн зонин колхоз, сов-
хоз ба МТС-эй хүдөө ажалай
хүдэлмэридэ элсүүлэн татаха
гуурим тухай» гаргаһан СССР-
эй СНК ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй
1942 оной апрелин 13-эй тог-
тоолоор тодорхойлогдоһон уго-

ЛОВНО ХЭРЭГЭЙ ХАРИУСААГАД КОЛ-
ХОЗЫЙ ПРАВЛЕНИ БА СОВХОЗУУДАЙ
ДИРЕКТОРНҮҮД ХАЙААДУУЛЧА.

7. «Город ба хүдөө нутагуудай ажал хэжэ шадаха хүн зонини колхоз, совхоз ба МТС-эй хүдөө ажалай хүдэлмэридэ элсүүлэн татаха гурим тухай» СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1942 оной апрелин 13-ай тогтоолой 6-дахи пункты ху-билгажа колхозой правлени болбол элсүүлэн татагдагшадтай эсэсэй тоосоо хэхынгээ урда тээ тэдэнэрэй олоhon ажалта үдэртэнэ нэгэ килограмм ороoho, үгышые хаа таараһанайнгаа ёһоор 5 килограмм хартаабхагү, али хүдөө ажалай ондоо продукт аванс болгон үгэхэ.

8. Сэрэгэй захиалуудыг бүтээлгэдэ хаад хохидол болохгүйгөөр, комбайн, трактор болон хуряалгын машинануудайнгаа полевой заһабари хэхэдэнь МТС, совхоз ба колхозуудта туһаламжа үзүүлхын тулада ургаса хуряалгын үедэ ажаүйлэдбэринин предприятинууд ба эмхи вургаанууд-һаа урдань комбайнер ябаһан бүхы хүнүүдыг, мэргэжэлтэй техникескэ персоналые слесарь, сварщик, түмэрэй ба модной дарханай составта оруулан, мүн механигууд ба хүдэлмэришэнэй бригадыг МТС ба совхозуудта эльгээхыг республикануудай совнарком, крайисполком ба облисполкомуудыг, союзна республикануудай компартийн ЦК-нуудыг, партийн крайком, обком, горком ба райкомуудыг уялгал-ха.

9. МТС ба совхозуудай хүдэлмэ-
ридэ татагдахан инженер, механ-
ник ба мэргэжэлтэй хүдэлмэри-
шэдые хүдөө нутагуудтахин ажа-
үйлэдбэрийн хүдэлмэришэндэ тог-
тоогдохон нормын ёхоор талхан
ба бусад продуктаар хангахые
СССР-эй Наркомторгые уялгалха.
Хурялалгын хүдэлмэридэ татагдаад
байха үелэнь тэрээнэй эдэс хоо-
дойнь карточкыне уул нуужа
байхан газартань өөрынь гэр
бүлэнэртэ үлөөхэ.

10. СССР-эй Совнарком ба
ВКП(б)-гэй ПК-гэй 1942 оной
августын 13-ай тогтоолой 8-да-
х пунктда нэмэлтэ болгон хү-
дөө ажалай хүдэлмэринэ татагда-
сан мэргэжэлтэй хүдэлмэриншэ-
нэй салин хүдлэнийнх нь үүлшын
3 харада олоһон хара бүрнийн
хүндэ хүлээнэй 50 процентын
хэмжээгээр уул хүдэлмэрилжэ
байһан газарһаань абтахаар тог-
тоогдохо.

11. Тус бүрийн ба жажэ бү-
лэг (звеньевой) хэлсээтэ ажалыс
үргэнөөр хэрэглэхэ үндэһэтэй-
гөөр ургаса хурыалга дээрэ ба
гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта
продукт зөөхын бүхы колхоз ба
совхозой хүдэлмэриние өмхидхэ-
хыс хангаха. Энээнэй дашарамда
бригаданууд ба звенопууд саб-
шаха, боолто боохо, зөөхэ, бухал
табиха, колос тармаха, гар хү-
дэлмэринүүдтэ тусхай участок
заан олгожо, хүн бүридэ гү, алп
бүлэг бүлэгөөрынь даалгаблп
үгэхэ, орооһо сэбэрлэхэ, зөөхэ ба
бусад хүдэлмэринүүдтэ хүдэлмэ-
ринь хэмжээдэ тааруулан хүн

бүрийн гү, элн бүлэг бүлэгд
даалгабарн тогтоохыг холхозууд-
та дуралдах.

12. Үнээгээр хүдэлмэрилдэг колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадтай нормын мүнтинмэ хүдэлмэри дээрэ морёор хүдэлдэг хүнүүдэй нормын гурбанай нэгэнэй хэмжээгээр тогтоожо, бүтээхэн хүдэлмэрийнх сөнгө тэрэ хэбээрын үлөөхэ хэрэгтэй гэжэ колхозуудай правленидэ ба совхозуудай директориүүдтэ хайшаан хурадаха. Колхозуудта хураалгын хүдэлмэри дээрэ өөрынгөө үнээгээр хүдэлмэрилдэг колхознигуудай ажалта үдэрын хоёр дабхар хэмжээгээр табиha ба совхозуудта хураалгын хүдэлмэри дээрэ өөрынгөө үнээгээр хүдэлмэрилдэг хүдэлмэришэд ба албахаагшадтай хүлээнэй түлбэрийн мүн эдэ хүдэлмэри дээрэ морёор хүдэлхэдэ бадаг сөнгөнэ хоёр дабхар үзүүгээр түлэхэ.

Колхознигууд Хүдэлмэрийнхэд ба
албахаатгадай үнээдье хамтын
ажалда хүдэлмэрийнхэн бүх
үдэрнүүдтэнь хамтын мал хүрэг-
лөө хүдэлмэрийнхэ байгаа үнээдтэ
аб адляар өдөлүүлэх.

13. Өөрийнхөө үнээгээр гурвандугаар шараа шараж байгаа колхознигууд, худалчид ба алба хаагчид шатай хүлээ тулбарниг нэмээргогтоохыг колхозуудта хайшсан дурадхаха гэвэл:

а) өөрийнхөө үнэтгээр өрсөлдөх
гарья шэрэгжэ асархан колхоз-
ник, хүдэлмэрийн ба алба хаагч
шадта центнер-километр бүхэнхэй
0,30 ажалта үдэр олгохо;

6) тэрээннээ гадна, тэднийг урмашуулхын түлээ колхозни-гуудта аванс болгон гаргагдах ба доторой хэрэгсэлдэ гаргаша-гдахын түлээ илгадаг 15 про-цент орооно тарьяан сооноо пент-нер—километр бүхэнэй 135 грамм хүртэр тарья үгэхэ ба нарын нормооо үлүү орооно тарья шэрэжэ асарбан хүнүүдтэ тарья хоёр дахин ехээр үгэхэ.

Совхозуудта хүдэлмэрийшэд ба
албахаагшад өөрынгөө үнээгээр
гүрэндэ тарьяа шэрэжэ асардаг
байгаа хаань мүн тэрэ хүдэлмэ-
рийн морёор хэдэг түлбэрийнөөн
хоёр дахин үлүү түлэжэ, мүн
баах урмашуулахын түлөө дээр
дурсагдахан колхознигуудай аба-
даг хэмжээгээр орооно тарья
гаргажа үгэхэ.

14. Хуряалгын үелэ ба бэлдэх кэлэй түсэбэй дуурэтэр колхоз-нигуудта аванс ба ажалын доторой хэрэгсэлдэ орооно тарьян, наран сасэг, хартаабха ба овомшь-доо янмэ хэмжээгээр таргаж байха гэбэл: орооно тарья—5 процент, рис—10 процент, наран сасэг—5 процент, хартаабха ба овомшь—15 процент, гүрэнэй бэлдэхэлэй газарнуудта туншаг-нууд эдэ культурун продукция-нуудай нинтэ тоо дээрнээ хэ-раалан үгэжэ байха.

Эд продуктуудыг аяансаар
үгэхэ ба колхозой доторой хэрэг-
сэлдэ илган абахадаа тогтоогдо-
нон нормын, тои наринаар хя-
намжалжа байха, нормоноо үлүү

(Үргэлжлэл нь 6-дахь нүүрт).

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

1944 оной ургаса хуряалга болон хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэл тухай

(Үргэлжлэл)

гээр абаха алибүхы ябадалыг огтолон хоригжо, нймэ ябадал гаргаһан гэмтэниие орооһо таряа үрибэ гэжэ хатуу хармусалгада хабаадуулаха.

15. Лён-коноплё хуряадаг машинануудта, таряа сохидог молотняк ба клевер ба люцерны үрбэ хүрэнгэ үйрүүлдэг машинануудта, лён-коноплё элдэдэг машинануудта хүдэлмэрилдэг МТС-эй машинистнуудай хүднэ түлбэринь тухай мүнөө байгаа гуримыг ондоо болгожо, тогтоогдохон нормонуудаа дүүргэһэнэйн түлөө мүн эдэ хүдэлмэринүүд дээрэ тэдэнтэй хамта хүдэлмэрилжэ байгаа трактористнуудай түлбэригэй аб адляар ажалта үдэриүүдыг олгохо ба МТС-эй трактористнуудтай ажалта үдэриүүд ба тоосонуудыг хэдэгтэ адляар тэдэнтэй тоосожо, мүн типмэ мүнгэнэй ба боро бодолой түлбэринь минимум тогтоохо.

16. Колхозой малаар хүдэлмэрилжэ байһан колхозпигуудта комбайнаар таряа хуряаһанай һүүлдэ болоомыг хуряаһан ба усадба дээрэ шэрэжэ асарһанайн түлөө гү, али һүрилһэнийн түлөө тэрэ болоомын 5-айн нэгэ хубие тэдэндэ үгэхыг колхозуудай парвлендэ зүбшөөхэ. Комбайнаар таряа хуряаһанай һүүлдэ өөрынгөө үнээгээр болоом шэрэһэн ба һүрилһэн колхозпигуудта тэрэ болоомын 5-айн нэгэ хубие үгэхэ.

17. Совхозуудай трактористнууд, МТС-эй ябажа байдаг ба участковой механикуудта боро бодоһоор шагнал үгэхэ тухай 1943 ондо байһан гуримыг 1944 ондо үлөөхэ. Тайлбарлан хэлэбэл, комбайнаар таряа хуряаһан тогтоогдохон түсэбны һайч шанартайгаар дүүргэхэ ябадалыг

хангаһан МТС-эй ябажа байдаг участковой механикууд болбол МТС-һээ таряахуряалгын дүүрхэ-цэй хойно 15 үдэрһөө хойшо бэшэ 10 пүүд таряа боро бодоһой шагнал абаха ёһотой ба совхозууд ба селекционно станциин трактористнууд болбол мүнгэн түлбэринь гадна тэдэнтэй сүгтээ хүдэлмэрилжэ байгаа комбайнерта тогтоогдохон хэмжээгээр боро бодоһой шагнал орооһо таряа абаха ёһотой байна гэжэ тогтоохо.

18. Бүхы колхозуудта хуряалгын үедэ хэһэн хүдэлмэринь тон зүбөөр бүрдхэжэ байха ба таряанай ургасыг бригада ба звенонуудта амьар амьарын гаргаха, тэрээгээрэ хүдөө ажалай культурануудай ургасыг дээшлүүлһэнэй түлөө колхозпигууд ба МТС-эй трактористнуудта үгтэхэ ёһотой нэмэлтэ түлбэринь олгуулан хангаха ба совхозуудта—«Совхозуудта хартаабха, овощь ба жэмс хуряаһанай ба шэрэһэнэй түлөө боро бодоһой түлбэри тухай» СССР-эй Совнаркомой 1943 оной сентябрийн 17-ой тогтоолоор тогтоогдохон боро бодоһой түлбэринь хүдэлмэрипхэтэ олгохо ябадалыг хангаха ёһотой гэжэ нотагай партийна, советскэ ба газартаряалангай органиудыг уялгалха.

19. СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй зүбшөөлгүйгөөр таряахуряалга ба хүдөө-ажалай продуктнуудыг гүрэндэ тусаалгын дүүртэр колхозууд, совхозууд ба МТС-һээ хүдэлмэринь хүсэн зүдхэхэ хүсэн ба транспортна хэрэгсэлнүүдыг таряахуряалга ба гүрэндэ хүдөө-ажалай продукт шэрэглэһэнэ ондоо алибүхы ажадта ябуулыг хорихо.

III. Хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэл тушаа

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК болбол Наркомзаг, облисполком, крайисполком, республикын совнаркомнуудыг, партиин обком ба райкомнуудыг, совхозна республикануудай компартиин ЦК-нуудыг, райисполком ба партиин райкомнуудыг уялгалба гэбэл:

1. Ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта орооһо, техникческэ культура ба хүдөө-ажалай ондоо продуктнуудыг зөөхэ ябадалыг эмхидхэхэ, энээнэй тулада колхоз ба совхоз бүхэнэй бэлэдхэлэйгээ түсэбныг бүримүһэн дүүргэхэ хүртэриинь ондоо амар пэгэн хэрэглэдэ хаатуулыг хоригжо, зүдхэхэ хүсэн ба автомашинуудыг хүрэхэ тоогоорын табалан илгэжэ үгэхэ.

2. Колхоз ба совхозуудай зүгһөө гүйсэд һайн шанартай орооһо, сагаан буда, царан сасэгэй өдөө болон бусад тоһолыг культурануудыг гүрэндэ тусааха ябадалыг хангажа, орооһыг, илангаяа комбайнаа абтаһан

орооһыг наринаар сэбэрлэхэ, мүн тэрэшэлэн шингтэй вейтон орооһыг хаба саг дээрэн хатааха ябадалыг эмхидхэхэ. Тогтоогдохон стандартһаан үгүү шингтэй хлопок-сырцыг бэлэдхэлэй пунктнууд ба заводуудта тусаан үгэхэ ба хүлээн абахыг хорихо.

3. Колхоз ба совхозуудай зүгһөө гүрэндэ тусаһан түрүүшын хэһэг орооһон, тоһото культура ба хартаабхаар гүрэнһөө колхоз ба совхозуудай абтаһан эзэлине түрүүшын ээлжэндэ түлүүлхэ, мүн тэрэшэлэн МТС-эй хүдэлмэринь түлөө уялгата тусаалга ба натуртүлбэринь талаар үнгэрэгтэ жэлэ үритэһэн колхозуудай үриинэ түлүүлхэ гэжэ тогтоохо.

Саашадаа колхозуудай тусаһан хэһэг орооһон, тоһото культура ба хартаабха бүхэнэй хахад хубинь уялгата тусаалгада оруулагдажа, нүгөөдэ хахад хубинь МТС-эй хүдэлмэринь түлөө натуртүлбэриг оруулагдаха байна.

4. МТС-эй хүдэлмэринь түлөө (таряа сохилгоһоо гадна) уялгата тусаалга ба натуртүлбэринь талаар колхозуудай орооһо, наран сасэгэй өдөө болон бусад культурануудыг тусааха ябадал, мүн тэрэшэлэн колхозпигуудай ба үмсын ажаалтанай уялгата тусаалганууд МТС-эй хүдэлмэринь түлөө барюулагдаһан уялга ба счэтинуудтай наринаар зохиладуулаган үйлдэгдэхэ ёһотой гэжэ тогтоохо.

Шөнийсэ, сагаан будаа, бобово, гречуха, шара будаа, рожь, кукуруз гэдэг нймэнүүд культуранууд тус тусгаа МТС-эй хүдэлмэринь түлөө тусаалгын барюулагдаһан уялганууд ба счэтинуудта тогтоогдохон хэмжээгээр тусаагдаха байна. Бусад орооһото культуранууд тусаагыг дураар ондоо амаршыг культураар халагдажа болоно. Тоһото культурай талаар нэгэ янзын тоһото культурыг тогтоогдохон эквивалентдэ зохиладуулан ондоо культураар халаха ябадал зүбшөөрэгдэнэ.

5. Хаһа саг дээрэн, тайлбарлан хэлэхэдэ хуряалгын эхилһэнэй хойшо 15 үдэрһөө оройтуулангүйгөөр ургасын амар зэргэдэ колхозуудыг оруулан тухай мэдээсэлгүүдыг МТС-эй директорнуудта барюулаха ябадалыг хангахыг Наркомзагыг уялгалха, тийхэдэ МТС-эй директорнууд болбол ургасын амар зэргэдэ колхозуудай оруулагдаһан тухай уюлнаркомзагаһа мэдээсэлгэ абамсаараа, 5 үдэрэй болзорһоо оройтуулангүйгөөр МТС-эй хүдэлмэринь түлөө, мүн сабшала, комбайнова хуряалга, сохилго, орооһо сэбэрлэлгэ, таряа зөөлгын түлөө тус хүдэлмэринүүдыг дүүргэһэнэйн хойшо 10 үдэрһөө оройтуулангүйгөөр колхозуудта счэтинуудыг барюулаха ябадалыг хангаха гэжэ уялгалха. Хаһа саг дээрэ колхозуудай зүгһөө натуртүлбэринь тусаагдаха ябадалыг хамгадаха ба счэтинуудтай барюулагдаха ябадалай түлөө гүрэнэйгөө уриа онһадөө хармусаха ёһотой гэжэ МТС-эй директорнуудта урицшалан хануулаха.

6. Хүдөө ажалай продуктнуудыг гүрэндэ тусааха уялгануудыг колхозуудта түргэнөөр барюулаха ябадалыг бэлэдхэлэй органиудта туһаламжа үзүүлхыг област, хизаар ба республикануудай советскэ болон партийна организацинуудыг уялгалха.

7. Таряа бэлэдхэлгын эхилхэ хүртэр заготэриной линейнэ пункт бүхэнэй дэргэдэ таряа тусаагдаһан сайлаха газар (постоян дворнуудыг) болон бууха байрануудыг эмхидхэхэ, мүн тухээрхыг Наркомзаг ба Центросоюзыг уялгалха.

8. Гүрэндэ хүдөө ажалай продуктнуудыг зөөхэдэнь колхоз ба совхозуудта туһаламжа үзүүлхын тулада облисполком, крайисполком ба республикын совнаркомнуудта зүбшөөрэхэ гэбэл:

а) бэлэдхэлгын үедэ гражданска предпринятинууд ба эмхи зургаануудай (сахарна свёкло,

хлопок, лён ба пенькинуудэй зөөлгэдэ ябажа байһан транспортне Союззаготтрансын, Совхозтрансын автомашинуудыг ороосуулангүйгөөр) ябажа байгаа автотранспортнуудай 50 процентыг оборонно предпринятинууд ба барилга хэжэ байһан газарнуудай ябажа байгаа автотранспортын 30 процентыг гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта хүдөө ажалай продуктнуудыг зөөхэ уялгата хаалгабары тус бүригдэн тогтоожо эдсүүдэн татаха, тийхэдэ зөөхэ хэмжээныг тоноо хахад автомашинуудта 4.000 тоноо-километрээр хараалха.

Өһөдтөө тогтоогдохон лимитһэн хуби гаргажа предпринятинууд ба эмхи зургаанууд орооһоной зөөлгэдэ татагдаһан машинануудта горюч үгэхөөр тогтоохо;

б) хүдэлмэринь морин бүхэндэ 50 тоноо-километр хэмжээтэйгээр гүрэндэ хүдөө ажалай продукт өһөдэһэнгөө морводоор зөөхэ уялгата хаалгабарыг предпринятинууд ба эмхи зургаануудта тогтоон үгэхэ.

9. Таряанай бэлэдхэлгын эхилхэ хүртэр союззаготтрансын ба Совхозтрансын ашаанай автомашинуудыг хэргэхэ ба бэлдбэн хатааха ябадалыг хангахыг СССР-эй Наркомзаг ба Наркомсовхозыг уялгалха. Таряанай бэлэдхэлгэдэ холбогдохогүй зөөлгэдэ Союззаготтрансын ба Совхозтрансын автомашинуудыг хэргэхыг хорихо. Таряанай зөөлгэ хэргүй байһан Союззаготтрансын ба Совхозтрансын бүхы автомашинууд совхозһоо таряа зөөхэ ябадалта бүхыдөө хабаадуулагдаха гэжэ тогтоохо.

10. Хүдөө ажалай продуктнуудай бэлэдхэлгын эхилхэ хүртэр гол мүнэнүүдээр продуктнуудыг зөөхэ түсэб баталха ба тэрээнэй дүүргэлтыг Наркомзаг ба Наркомречфлотой органиудтай хамта хангахыг облисполком, крайисполком, совхозна ба автономно республикануудай совнаркомнуудыг уялгалха.

11. Худалдахаар ба элөөнигын өдөө хоолдо гүрэнэй түсэбэй ёһоор хартаабха овощь абаһан ОРС, торг ба бусад эмхинуудыг өһөдэһэнгөө транспортаар хартаабха ба овощь зөөхын тулада бэлэдхэлэй пунктнуудта хаалгап үгэхыг республикын совнарком, крайисполком, облисполкомнуудыг уялгалха.

12. Таряа, хартаабха, овощь, техникческэ культура түхэрээн сүүлдэ соо тусаан абаха, мүн тусаагдаһан хаһа саг соо тоосогоо хэжэ ябадалыг хангахын тулада шухала хэрэгтэй багажа зэбсэг, бланк, квитанци гэхэ мэтанүүдээр бэлэдхэлэй пунктнуудыг хангажа, хүдөө ажалай продуктнуудай бэлэдхэлгын эхилхэ хүртэр элеватор, склад, сушилка, хранилища, амһарта мүнэбэ ба шэгнүүрнүүдыг бүхыдэн бэлэн болгохыг Наркомзаг, СССР-эй Наркомторг, СССР-эй Наркомпищепром, СССР-эй Наркомтекстиль болон Центросоюзыг уялгалха.

13. СССР-эй Наркомсовхозой

талаар бүхы дээрэ пүүд багтааха орооһон да зохистой складуудыг эй Наркомпищепром миллион пүүд орооһон СССР-эй Наркомпищепромлаар 2 миллион пүүд багтааха складуудыг раар эдлэхээр Наркомдэдэ 1944 оной хүртэр шэлжүүлнүүдээрнэ тэднэ совхозно транспортной линейнэ пунктһөөр СССР-эй Наркомпищепром СССР-эй Наркомпищепром уялгалха. СССР-эй Наркомпищепром СССР-эй Наркомпищепром совхозуудта сэг түрхэлэй пунктнуудыг хэдэ пунктнуудта хэдэ хозуудһаа 38 миллион пүүд тусаан абаха уялгалха. Совхозуудной зөөлгэдэ хүртэр абтаһан гүрэнэй орооһо сэбэрлэхэдэ шухала хүдэлмэринь ба Наркомзагай складуудай эрилын ёһоор эй Наркомсовхоз, Наркомпищепром ба Наркомкоммисолюмыг уялгалха.

14. Колхозууд ба совхозууд гүрэндэ орооһо культурай үрбэ амар хүнгэн - болбол таряа бэлэдхэлгын тэр түмэрэмай счэти зэвх ба приставууд зерногый бэлэдхэлгын хэргэхыг Наркомпищепром хата. Бэлэдхэлгын эхилхэдэнь тулада счэти зэвх ба приставуудан складуудыг счэти релдэхээр энэ ондоо нэгэ хүртэр Наркомпищепром үгэхыг Наркомречфлотой уялгалха.

15. Таряанай зөөлгатай ябаха систем шит бэлэдхэхэ түржэндэ Украинны, Молдавын ба Дунай Азияны вагоны ба шити гэхыг НКПС-ын уялгалха.

16. Нэгэ янзын культурыг ондоо культурахалхыг зүбшөөхэ ёһотой культура ба таряа хон уялгата ёһоор тэднэ контрактацин бэлэдхэл хэргэдэ бүхы овощно үрбэнүүдэд колхозууд Наркомзагыг уялгалха.

Уялгата ёһоор тусааха хартаабха ба ороосуулажа, контрактацин бэлэдхэлгын тэжээлэй корбейнэ культурын бүхы үржүүлэг колхозуудыг СССР-эй Наркомпищепром хата.

Овощь, хартаабха, овощно, бахчевы тэжээлэй корбейнэ хата эквивалентныг

(Үргэлжлэлэнь 7-д)

СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй ЦК-да

1944 оной ургаса хуряалга болон хүдөө-ажалай продуктуудай бэлэдхэл тухай

(Үргэлжлэл)

СССР-эй Наркомзем-
на тогтоохыг Нарком-
на, пунктнуудай
складуудыг

даагшад болохо кадрнуудыг ком-
плектовалха талаар Наркомзагта
туһаламжа үзүүлхыг облиспол-
ком, крайисполком, союзна ба
автономно республикануудай сов-
наркомууд, партийн обком ба
крайкомуудыг уялгалха.

IV. Үрхэнэй участогуудай хуряалга тушаа

газартаряалангай,
партийна органуудай
хуряалгалд, колхоз
үрхэнэй ажахы-
гүйдөөр хандажа,
хуряалга хана саг
хана ба урга-
хыг яадалыг эмхид-
хыг түрүүлэн үрхэнэй
хуряалгай, тэрээнэй
хуряалга хэд хэдэн об-
ласт ба совхозууд-
аар орооно ба бу-
дугай культурануу-
дтай ниймэнүүд
хуряалгай эндуу-
дтай дахиа болохо-
гоо СССР-эй Совнарком
ЦК болбол совет-
партийна органуудта,
хуряалга ба Нарком-
загта туһалан хануул-

ба наран тээсэгэй—5 процент,
лөн-кудряш ба арахисай—15
процент, сой, клешевиэ ба
рисэй—10 процент, хартаахын
—15 процент.

Хабарай шенийцын тарилгын
талмайе улам саашань үргэдхэ-
хын түлөө Краснодарска, Ставро-
польско, Алтайска, Красноярска,
Приморско хизаарнуудай, Астра-
ханска, Сталинградска, Куйбы-
шевска, Пензенска, Саратовска,
Чкаловска, Тамбовска, Ульянов-
ска, Молотовска, Свердловска,
Челябинска, Кемеровска, Курган-
ска, Новосибирска, Омско, Чи-
тинска, Иркутска, Ростовско об-
ластьнуудай, Татарска, Удмурт-
ска, Башкирска, Мордовско, Ка-
бардинска, Северо-Осетинска,
Дагестанска, Бурят-Монголой,
Марийска АССР-үүдэй, Казах-
ска ССР-эй колхозуудта 1944
оной хабарай шенийцын бүхы
тарилгын талмай 18 процент
хүртэр үрхэнэй участогуудыг
үргэдхэхын зүбшөөх.

4. Хартаахын тарилгын тал-
майе улам саашань үргэдхэхын
түлөө Воронежско, Куйбышев-
ска, Пензенска, Саратовска, Там-
бовска, Ульяновска, Мологско,
Чкаловска областьнуудай, Крас-
нодарска, Ставропольска хизаар-
нуудай, Башкирска, Мордовско,
Дагестанска, Татарска, Удмурт-
ска АССР-үүдэй, Казахска ССР-
эй Жамбулска, Урда-Казахста-
най, Акмулинска, Баруун-Казах-
станай, Каргандинска, Гурьевска
областьнуудай, Грузинска, Ар-
мянска Азербайджанска ба Кир-
гизска ССР-эй колхозуудта 1944
ондо хартаахы тарилган бүхы
тарилгын талмай 18 процент
хүртэр үрхэнэй участогуудыг
үргэдхэхын зүбшөөх үгэх.

УССР-эй Ворошиловградска, Ста-
линска, Одесска, Николаевска ба
Керсеновско областьнуудай, Астра-
ханска, Ростовско, Сталинград-
ска областьнуудай, Крымска
АССР-эй, Туркменска, Узбекска,
Таджикска ССР-эй колхозуудта
1944 ондо тарилган хартаахын
бүхы талмай 20 процент хүр-

тэр үрхэнэй участогуудыг үргэд-
хэхын зүбшөөх үгэх.

5. Зарим газарнуудта үрхэ
хүрэнгын участогууд дээрэ саг
бусын аюулай гэмээр муу ургаса
абтаһан ба колхоз совхозой хү-
рэнгын хэрэгсэлыг хангахыг
ушар гараа хадань, райисполко-
муудай баталамжатайгаар үлүү
хайн ургасатай таряанууд сооноо
үрхэнэй участогуудыг гаргажа
болоно.

6. Үрхэнэй фонд дүүрэн адха-
банай һүүдэ, үрхэнэй участо-
гууд дээрэһээ хуряалгаһан ороо-
но таряанай үлөө хадань, тэрэ
үрхэнэй участогуудта абтаһан
үлүү орооно таряае колхозууд ба
совхозууд болбол гүрэнэй урда
өөрынгөө уялануудыг дүүргэхэ
яадалда хэрэглэхэдэн болохо
ба эдэ уялануудта дүүргэхэ
һүүдэ бусад ондоо хэрэгсэлдэ
зорюулахадан болохо гэжэ тог-
тоохо.

7. Райсехозуудта үгтэдэг
хүнгэлэлтэнүүдтэ нэмэри болгон,
райсехозой зүгһөө госсортфонд-
до уялгата тушаалга ба натур
түлбэриһөө үлүүлэн тушаалан
40 фунт сортовой хүрэнгын ха-
рюуда райсехоздо хүтэхэнэ бай-
гаа Заготзерногый складуудта
55 фунт сорын эдэе хоолой ороо-
нон үгтэхэ байна.

8. Овощной культура ба тэ-
жээлэй корнеплодуудай контра-
ктапилагдаһан талмайһаа абтаһан
үрхэ хүрэнгые, олон жэлэй
культурануудай үрхэнэй хуряал-
гын түсэб дүүргэхэ хүртэрөө,
мүн баһа нэгэ жэлэй культура-
нуудай (помидорой, огурпын ба
бусад) үрхыг тушаажа дүүргэхэ
хүртэрөө бэшэ ондоо зорилгодо
хэрэглэхэ яадалыг семеноводче-
ско колхозуудта хорихо.

Овощь ба тэжээлэй корнеплод
таридат семеноводческо колхо-
зууд болбол өөрынгөө тарилга
сооноо болбосорон гараһан овощь-
ной культура ба тэжээлэй кор-
неплодуудай үрхөөр 1945 онойн-
гоо тарилгыг хангахы ба хуряал-
гала дүүргэн сасуу 1945 оной
хабар буулгахы ёһотой эхэ үндэ-
һэнүүдыг саг доронь буулгахы
ёһотой гэжэ уялгалха.

Энэ тогтоолыг хүдөө нота-
гуудай партийна, комсомольска
суглаанууд дээрэ, колхознигуу-
дай хамтын суглаанууд дээрэ,
совхоз ба МТС-үүдэй хүдэлмэр-
шэд, онсо мэргэжэлтэн ба алба-
таагшдай хамтын суглаан дээрэ
зүбшэн хэлсэжэ, ургаса хуряал-
гада бэлэдхэхэ ба үнгэрэхэ ту-
шаа, хүдөө-ажалын продуктуу-
дыг бэлэдхэхэ тушаа тусхай
шиндхэбэринүүдыг абаха хэрэг-
тэй.

Советскэ Информбюроһо

Июлинь 20-ой оперативна мэдээлһээ

Июлинь 20-ой туршада ОСТРОВ городһоо урдуур манай сэрэ-
гүүд байлдаатайгаар урагшаа дабшама, 30 гаран һуурин газарыг,
тэдэнэй дунда ДЕМЕШКИНО, ПАШКОВО, СЕРГИНО, ПЕЗЛОВО,
РОГОВО, ШМАЙЛИ гэдэг газарнуудыг эзэлэн абаба.

ДРУЯ городһоо хойгуур манай сэрэгүүд довтолгодо байлдаа-
нуудаа үргэлжлүүлхэ зуураа хэдэн һуурин газарыг, тэдэнэй
дунда СВАРИНЦИ, ВЕЙЗЕНИШТИ, ПЕРВАЛИШКИ, ГЕЙБИ,
СТАЙНИШКИ гэдэг газарнуудыг ба СНАИСТА гэдэг түмэрзамай
станцииг эзэлэв.

УТЕНА городһоо хойгуур ба баруугаар манай сэрэгүүд 80
гаран һуурин газарыг, тэдэнэй дунда КАМАЯЙ, ЮРКУПЯЙ,
ВИЛИ, ШАТЕШКНЯЯ, БАЯРАЙ, РЫМШАНЫ, ВОДАНЦЫ, ШВЕ-
ДАСАЙ, МИЧАНЫ, ШЛОВЯНЫ гэдэг томо һуурин газарнуудыг ба
ПАНЕМУНЕЛИС, КЛЯПУРИШКИС, СНАПИШКИС гэдэг түмэрзамай
станцинуудыг байлдаатайгаар эзэлһэн байна. Манай сэрэгүүд
ДВИНСК-ПАНЕВЕЖИС хоёрой хоорондохы түмэр замыг таһалаа.

ВОЛКОВЫСК городһоо баруулжаа манай сэрэгүүд хэдэн һуу-
рин газарыг, тэдэнэй дунда СКОБЛЯКИ, СТРАШЕВО, ГОРОДОН,
МЕЛЕШКИ, ПОДОЗЕРАНЫ, ОЗЯБЛЫ гэдэг газарнуудыг байлдаа-
тайгаар эзэлэв.

БРЕСТСКЭ зүгтэ манай сэрэгүүд довтолгодо хүгжүүлжэ
КОБРИН гэдэг город ба түмэрзамай станицыг, ЧЕРЕМХА
гэдэг түмэрзамай узловой станицыг эзэлэн абаад, мүн тэрэшлэн
50 гаран ондоо һуурин газарнуудыг, тэдэнэй дунда МОХНАТА,
ОРЛЯ, КОШКИ, ДАШИ, ЧЕРЕМХА, ВЕРХОВИЧИ, ЛЕГАТЫ, БОРИ-
СОВО гэдэг томо һуурин газарнуудыг ба НАРЕВКА, ГНИЛЕЦ,
ГРИГОРОВЦЫ гэдэг түмэрзамай станицинуудыг байлдаатайгаар
эзэлэн абаба.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд НОВЕЛИН оршонһоо
добтолго хэжэ, немецүүдэй өхээр бүхэжүүлһэн хамтаалгын газа-
рыг нэгэ сохбол, 3 үдэрэй довтолгодо байлдаануудта 50 километр
хүртэр урагшаа дабшама, нэгэ сохилон газараа 150 километр
хүртэр фронт хулар үргэдхэһэн байна. Добтолгынгоо ябаса дун-
дуур түс фронтын сэрэгүүд Волыньска областин районно центр-
нууд болохо ЛЮБОМЛЬ городыг, РАТНО городыг, ТУРИЙСК горо-
дыг, МАЦЕЕВ городыг, ЗАБОЛОТЬЕ, ГОЛОВНО гэдэг газарнуудыг
эзэлэн абаад, мүн тэрэшлэн 400 гаран ондоо һуурин газарнуу-
дыг, тэдэнэй дунда МОКРАНЫ, МАЛОРИТА, ТУР, ГУТА РАТ-
НЕНЬСКА, ДУБЕЧНО, КРЫМНО, ЛЮБОХИНЫ, БУТМЕР, ЗГОРА-
НЫ, ЗАБУЖЬЕ, ОПАЛИН, РЫМАЧИ, БЕРЕЖЦЫ, БИНДЮГА,
КОРЫТНИ, НИКИТИЧИ гэдэг томо һуурин газарнуудыг ба МА-
ЛОРИТА, ХОЦИСЛАВ, ЗАБОЛОТЬЕ, КРЫМНО, ВЫЖВА, МЫЗОВО,
МОЩЕНАЯ, ТУРИЙСК, ТУРОПИН, ОВАДНО, ЧЕРНАСЫ, МА-
ЦЕИОВ, ПОДГОРОДНЯ, ЛЮБОМЛЬ, ЯГОДИН гэдэг түмэрзамай
станцинуудыг байлдаатайгаар эзэлэн абаа. Манай сэрэгүүд ЗА-
ПАДНЫЙ БУГ мурэнды хүрэхэ.

1-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд довтолгодо амжалта-
тайгаар хүгжүүлжэ июлинь 20-до ВЛАДИМИР ВОЛЫНСКИЙ ба
РАВА РУССКАЯ гэдэг городууд ба түмэрзамай узелнуудыг доб-
толон орожо эзэлэв, мүн тэрэшлэн 300 гаран ондоо һуурин
газарыг, тэдэнэй дунда Львовско областин районно центрнууд
болохо ГЛИНЯНЫ город, ПЕРЕМШЛЯНЫ городыг, ХРЫПАЛИЧИ,
СУХОДОЛЫ, ЛИТОВИЖ, УГРЫНУВ, ВАРЕНЖ, ГУЛЬЧЕ, ИШЕ-
МЫСЛУВ, БЕЛЕ, ДОМАШЕВ, КАРОВ, ЗАБОЖИЙ, ТУРЫННА,
КУЛИКОВ, ДОРОШЕВ (Львовһоо хойгуур 8 километртэ),
ЗАПЫТОВ, СЛОВИТА, ГОЛОГУРЬЕ, РЕМИЗОВЦЫ, ПЛУГОВ, КО-
БАРОВЦЫ, ГЛИННА, ОЛЕСИН, ГЕЛЕНКОВ, ВИКТОРОВНА гэдэг
томо һуурин газарнуудыг ба БУБНОВ, ЯНЕВИЧИ, ИВАНИЧИ,
УЛЬВУВСК, ЦЕЛЕНЖ, ОСТРОВ, БЕЛЗ, КОРЧУВ, ЗАПЫТОВ,
КУТНОЖ, ХБОРОВ, ПЛУГОВ, ТУСТОГЛАВЫ, ЯРЧЕВЦЫ гэдэг
түмэрзамай станицинуудыг байлдаатайгаар эзэлэв.

БРоды городһоо баруугаар манай сэрэгүүд дайсанай хүрээ-
лэгдэһэн булзлалгыг угы хэхэ тушаа байлдаануудыг хэжэ,
хүрээлһэн сахаригаа уйтаруулаха зуураа АДАМЫ, СОКОЛОВНА,
КОНТЫ, ЮШКОВИЦЫ, ОЛЕСКО гэдэг һуурин газарнуудыг эзэлэн
абаба. Хүрээлэлгэһээ нэгэ сохин гараха гэхэн дайсанай бүхы
нэдэлгэнүүдыг манай сэрэгүүд сухариса сохино, тэрэзнийг хүн
хара ба техничныг талаар ехэ гээлтэдэ оруулаа.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ шухала хубилалта болоогүй.

Июлинь 19-дэ манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээрэ 91
немецкэ танк гэмтээһэн ба угы хэһэн байгаа. Агаарта болоһон
байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 23
самолёт унагаагдаа.

★ ★ ★

Июлинь 19-эй һуни манай
авиаци Шаулай гэдэг түмэрза-
май узел дээрэ немецкэ сэрэгэй
эшелонуудай бөөгнэрэлгэнүүдыг
бомбодоо. Бомбодолго болохо-
до хүсэтэ тэһэрэлгэнүүдтэйгээр 18
газарт түймэр гараба. Илангала
ехэ түймэрүүд түмэрзамай усе-
ябаба.

лай урда хубида гараһан байна.
Дайсанай горючитай ба сэрэгэй
ашаануудтай эшелонууд шатаа.
Манай лётчигууд бусажа ябаха-
даа 200 хүртэр километрыг га-
зарһаа түймэрүүдыг хаража
ябаба.

